

N

CK.0000060664

THỌ

Sáng mãi

XỨ SỞ HIỀN TÀI

I NGUYÊN
HỌC LIỆU

92

ST

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

Sáng mãi
XỨ SỞ HIỀN TÀI

Mã số: $\frac{9(V) (092)}{CTQG-2013}$

NGUYỄN PHAN THỌ

Sáng mãi
XỨ SỞ HIỀN TÀI

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA - SỰ THẬT
HÀ NỘI - 2013

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Hà Tĩnh - vùng đất cổ kính, vốn nổi tiếng văn vật Hồng - Lam, không chỉ là biểu tượng của một vùng quê đầy hương sắc với vẻ đẹp ngàn năm sơn thủy, giao hòa cảm xúc, mà còn là biểu tượng của con người dũng mãnh kiên cường với sức mạnh trí tuệ và tài năng kiệt xuất. Vùng đất nghĩa khí và hiếu học này đã cống hiến cho đất nước những con người ưu tú, những anh hùng lỗi lạc, các danh nhân văn hóa và nhiều nhà khoa học nổi tiếng.

Ở vùng đất này hầu như ở thời nào cũng có những con người xuất chúng. Mảnh đất được tạo dựng bởi thế đứng của 99 ngọn núi Hồng hùng vĩ và dáng đẹp hiền hòa của con sông La xanh mát đã làm nên cốt cách tâm hồn của biết bao nhà văn hóa lỗi lạc, đã hun đúc nên nhiều vị anh hùng dân tộc, làm rạng vẻ non sông đất nước ta.

Để giúp bạn đọc tìm hiểu thêm về mảnh đất và con người nơi đây, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia - Sự thật xuất bản cuốn sách *Sáng mãi xứ sở hiền tài* của nhà nghiên cứu văn hóa Nguyễn Phan Thọ. Cuốn sách giới thiệu theo thứ tự thời gian, qua các thời kỳ lịch sử của đất nước một số bậc hiền tài và tiêu biểu là người Hà Tĩnh.

Rất mong bạn đọc góp ý kiến để Nhà xuất bản và tác giả sẽ bổ sung cho lần xuất bản sau.

Xin giới thiệu cuốn sách cùng bạn đọc.

Tháng 12 năm 2012

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA - SỰ THẬT

MAI THỨC LOAN - MAI HẮC ĐẾ MỘT ÔNG VUA TÀI NĂNG

Mai Thúc Loan, tức Mai Hắc Đế, là bậc anh hùng đất Việt, sinh ra trên quê hương Hà Tĩnh, tại làng Mai Phụ, Thạch Hà, Hà Tĩnh.

Bị dân làng buộc tội không chồng mà có con, người mẹ đáng thương này đành ôm con trốn ra vùng Ngàn Hống, rồi lưu lạc sang Nam Đàn, Nghệ An. Hai mẹ con sống trong một túp lều, cạnh Rú Giẻ, hằng ngày bà làm thuê cuốc mướn, bắt cua mò ốc nuôi con. Bà đặt tên cho cậu con trai là Mai Thúc Loan.

Mai Thúc Loan có nước da ngăm đen, mắt sáng, miệng rộng, tay chân vạm vỡ khác thường, chăm chỉ làm những công việc nặng nhọc mà nhiều người không dám đụng đến. Đặc biệt cậu rất thông minh, hiểu nhanh, nhớ lâu. Dân làng và nhất là đám trai trẻ rất mến phục và yêu quý cậu.

Mai Thúc Loan lấy vợ sớm, sinh được 10 người con, gây dựng thành một gia đình lớn mạnh.

Thời bấy giờ, vua quan nhà Đường (Trung Quốc) phát hiện đất Giao Châu là nơi có nhiều ngà voi, sừng

tê giác, ngọc trai, hương liệu, gạo thơm, hoa quả quý hiếm và nhiều sản vật khác... nên chúng đút lót tranh nhau được sang làm quan ở xứ sở này để vợ vét làm giàu. Bọn quan lại sang đây chỉ sau vài năm là trở thành giàu có.

Năm nào cũng vậy, dân chúng ở vùng này phải cống nộp các vật quý của lạ, các loại hoa quả ngon, hiếm mà phương Bắc không có như cam, hồng, nhãn, vải... Hàng năm dân chúng ở đây phải gồng gánh từng đoàn đi bộ hàng tháng để đưa các vật quý hiếm này cho vua quan phương Bắc. Cuộc sống đen tối, cơ cực kéo dài năm này qua năm khác, làm uất hận, căm phẫn lòng dân.

Mùa vải năm Nhâm Ngọ (722), trên đường dài đi cống nộp nóng bức, không nước uống, mọi người mệt lả, không đi nổi, Mai Thúc Loan bảo mọi người lấy vải ra ăn. Lĩnh áp tải xông vào đánh đập đoàn phu rất tàn bạo. Mai Thúc Loan hô một tiếng, cả đoàn dân phu đồng loạt dùng đòn gánh xông lên đánh bọn cai lính. Bọn chúng hoảng loạn, bỏ chạy. Mai Thúc Loan kêu gọi mọi người không gánh đi tiếp, mà quay về tìm cách chống trả. Dân chúng quanh vùng cùng đứng lên hưởng ứng. Từ đó, Mai Thúc Loan kêu gọi khởi nghĩa.

Khi được biết Mai Thúc Loan dấy cờ khởi nghĩa, dân chúng và hào kiệt khắp nơi kéo về xin gia nhập. Đặc biệt, có hai anh em nhà Nguyễn Huynh, Nguyễn Đệ đã tự nguyện đưa hàng ngàn gia binh đến tụ nghĩa. Chẳng bao lâu, lực lượng của Mai Thúc Loan đã khá mạnh.